

Spróchniały organizm...

czyli wpływ stanu uzębienia na zdrowie

Czym jest próchnica?

Próchnica – bakteryjna choroba zakaźna tkanek twardych zęba objawiająca się demineralizacją substancji nieorganicznych i następnie proteolizą substancji organicznych z powodu **działania kwasów** wytworzonych przez **bakterie** w płytce nazębnej w wyniku **metabolizmu cukrów** pochodzenia zewnątrz- i wewnątrzustrojowego.

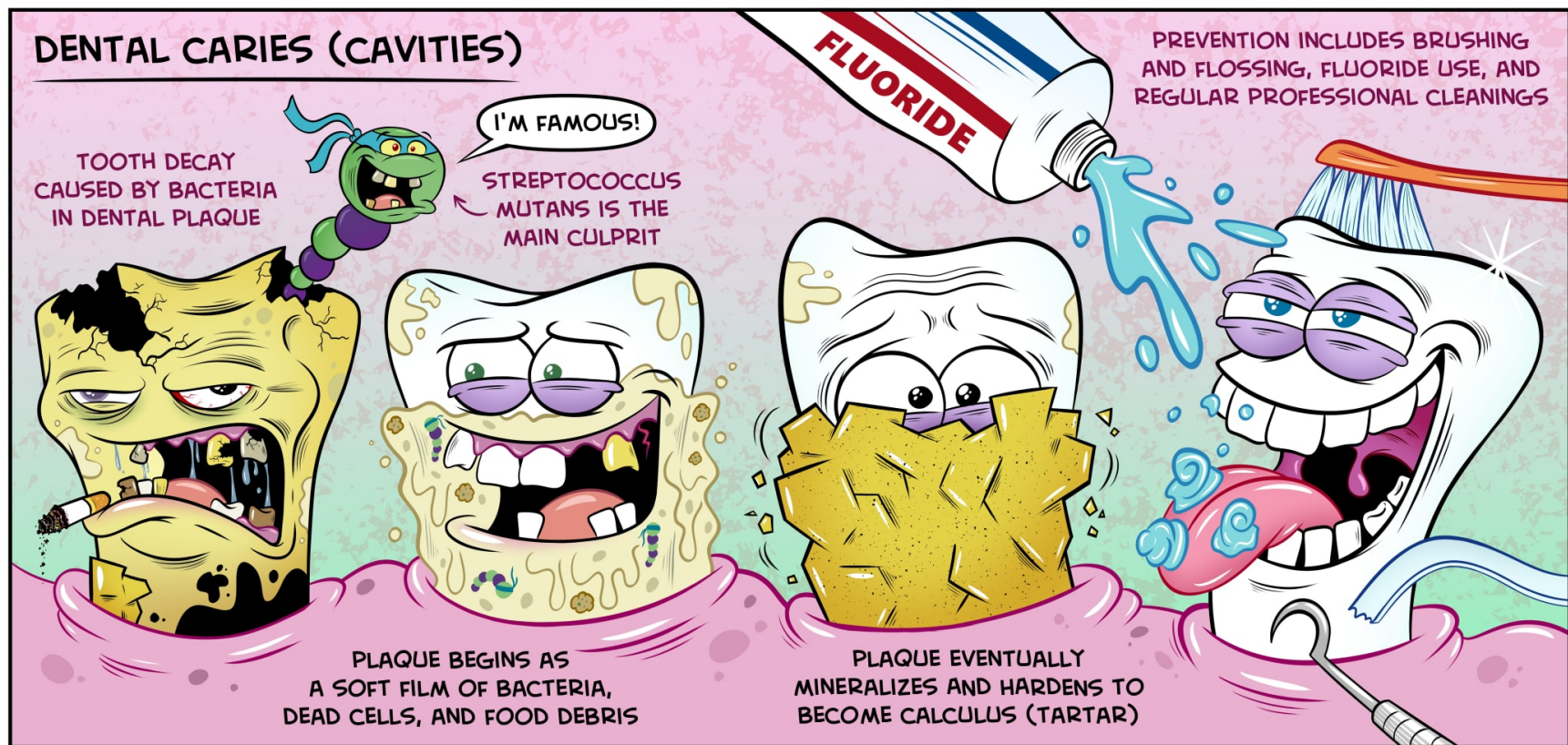
Czym jest próchnica?

Płytką nazębną (płytką bakteryjną, osad nazębny) – miękki nalot, ściśle przylegający do powierzchni zęba i dający się łatwo usunąć mechanicznie. Zbudowana jest z substancji zawartych w ślinie, głównie glikoprotein, złuszczonych komórek nabłonka, resztek pożywienia, następnie osad ten zostaje zasiedlony przez bakterie.

Kamień nazębny – zmineralizowana (zwapniała) płytką nazębną. Powstaje po kilkudziesięciu godzinach od ostatniego czyszczenia zębów.

Czym jest próchnica?

WWW.MEDCOMIC.COM

© 2016 JORGE MUNIZ

Przyczyny powstawania próchnicy

1. Bakterie

(**L. acidophilus**, **Streptococcus mutans**, S. salivarius, S. mitis, S. sanguinis, E. faecalis)

2. Cukry (sacharoza, glukoza, fruktoza) dorośli 60g/dz dzieci 30g/dz

łyżeczka cukru 5g Coca-Cola 35g/puszka

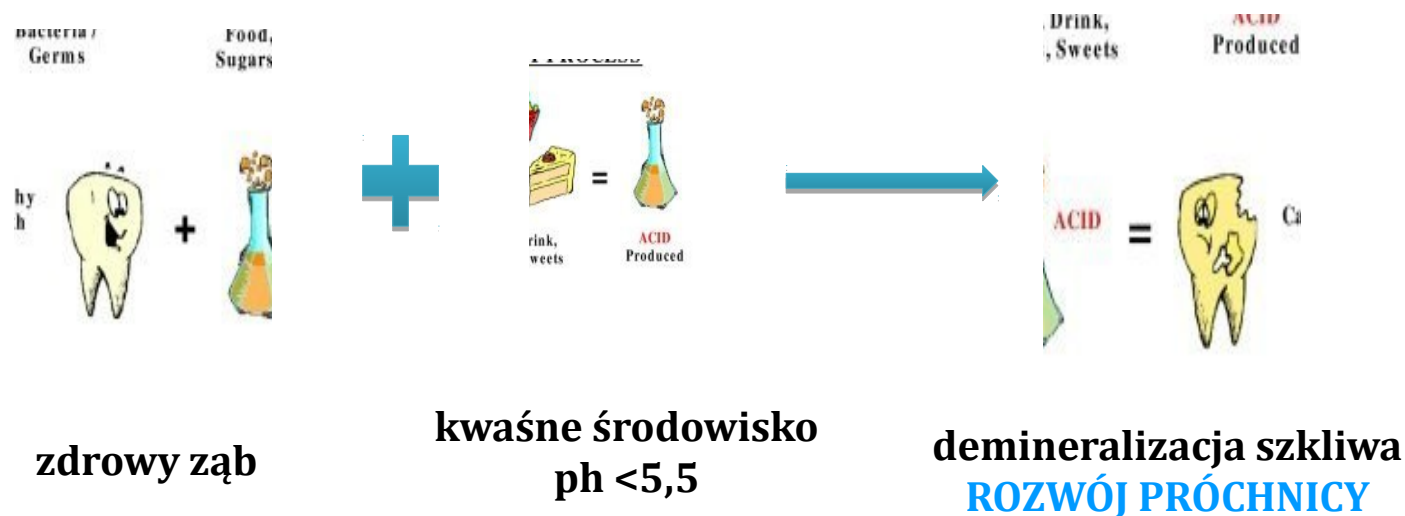
Kubuś 34,5g/300ml

3. Podatność zębów (genetyka, warunki socjalne, Ca, P, F)

4. Czas

Przyczyny powstawania próchnicy

Paradontoza

Paradontoza – choroba infekcyjna tkanek przyzębia, prowadząca w skrajnych przypadkach do zaniku kości, rozchwiania i utraty zębów.

Paradontoza

Próchnica na świecie

2,3 mld ludzi na świecie ma próchnicę zębów stałych (30%)

40 tys. dzieci i młodzieży w Wielkiej Brytanii rocznie ma usuwane zęby w szpitalu

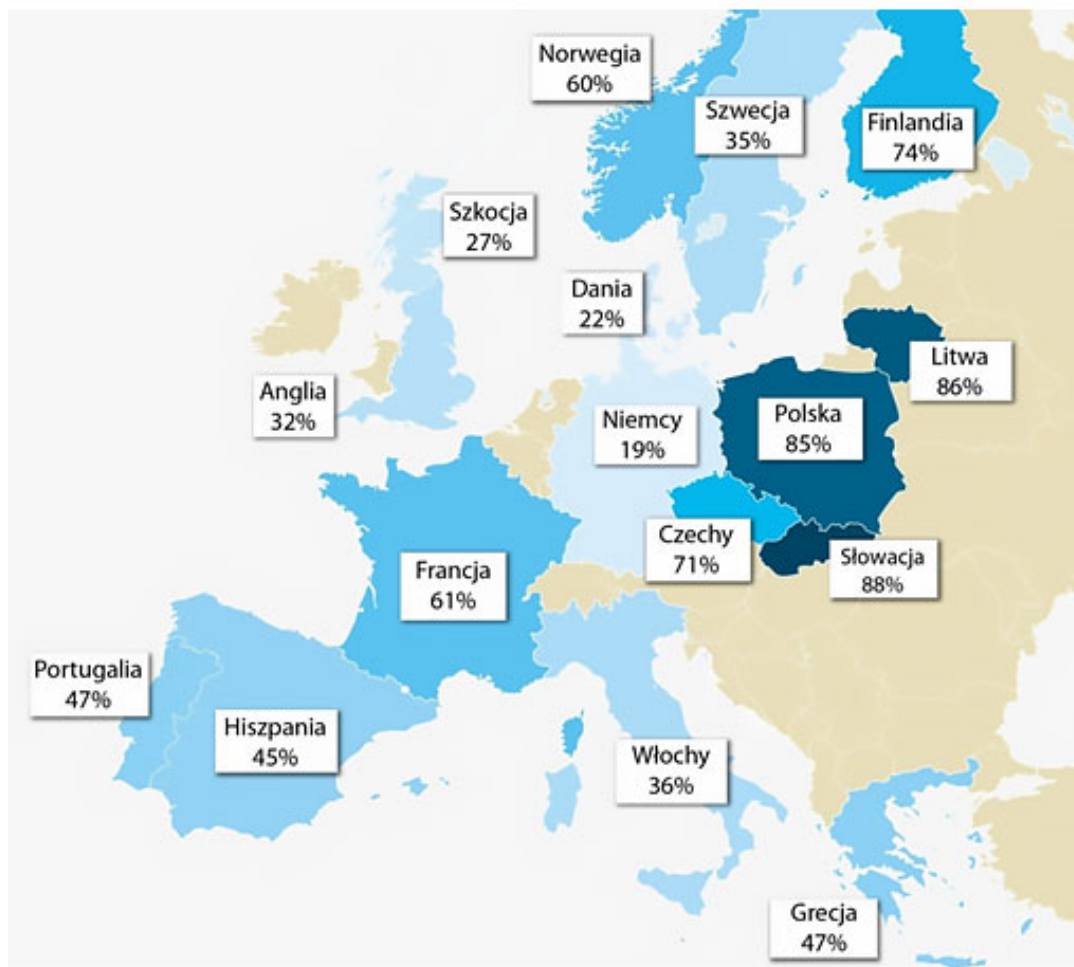
161 ekstrakcji dziennie w znieczuleniu ogólnym w Wielkiej Brytanii

40% spośród badanych 18-24 latków w Wielkiej Brytanii myje zęby 1 raz dziennie, nie dłużej niż 60 sek

Próchnica na świecie

Występowanie próchnicy u dzieci w wieku 12 lat

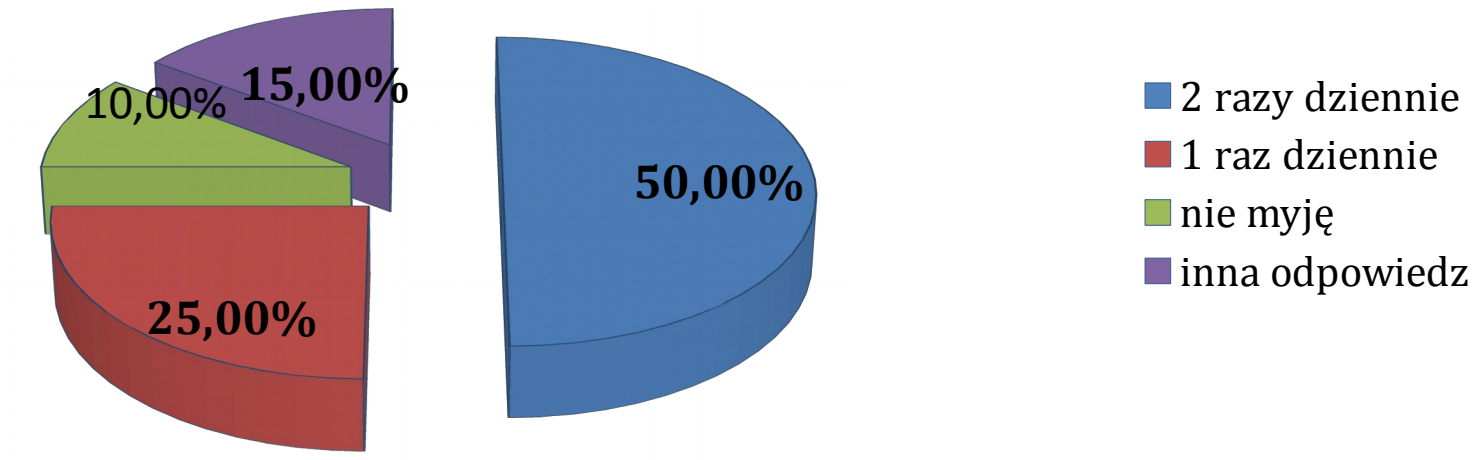

Źródło: Opracowanie własne NIK na podstawie dokumentu „Ocena stanu zdrowia jamy ustnej i jego uwarunkowań w populacji polskiej w wieku 5, 7 i 12 lat w 2016 r.”

Higiena jamy ustnej

Jak często myjesz zęby w ciągu dnia?

Higiena jamy ustnej

800 tys. Polaków nie ma szczoteczki do zębów !!!

7% Polaków myje zęby po każdym posiłku

10% używa nici dentystycznych

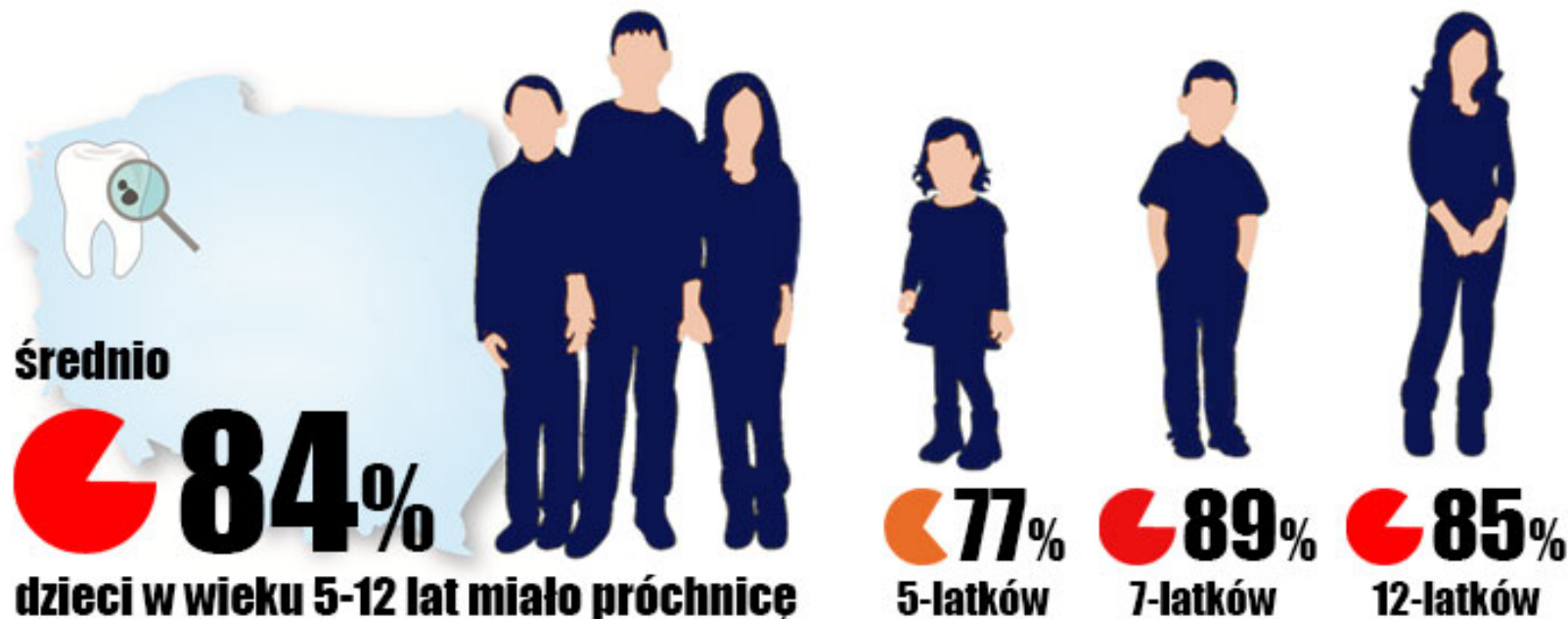
5% używa płukanki do ust

37% trzylatków myje zęby 2x dziennie

25% Polaków odbywa regularne wizyty stomatologiczne

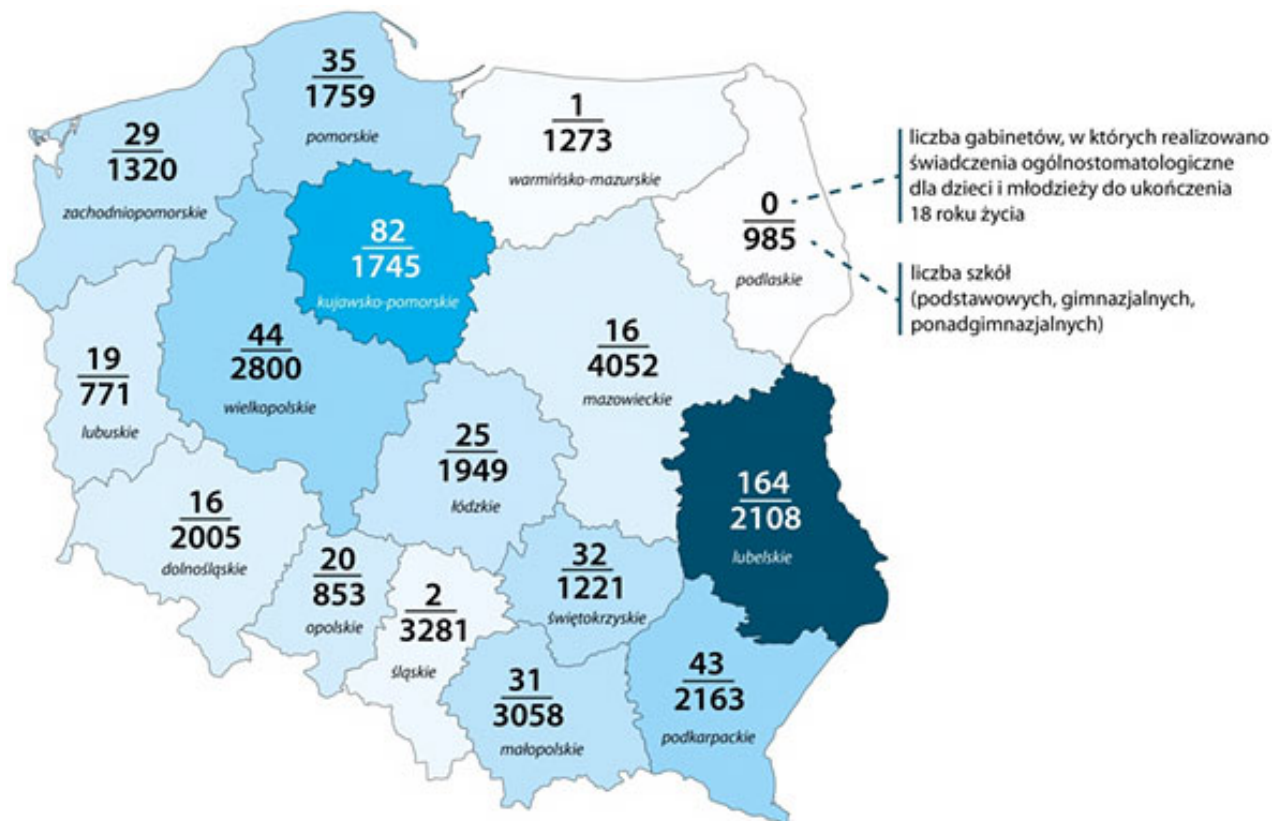
Próchnica w Polsce (dzieci)

Źródło: Opracowanie własne NIK na podstawie dokumentu „Ocena stanu zdrowia jamy ustnej i jego uwarunkowań w populacji polskiej w wieku 5, 7 i 12 lat w 2016 r.”.

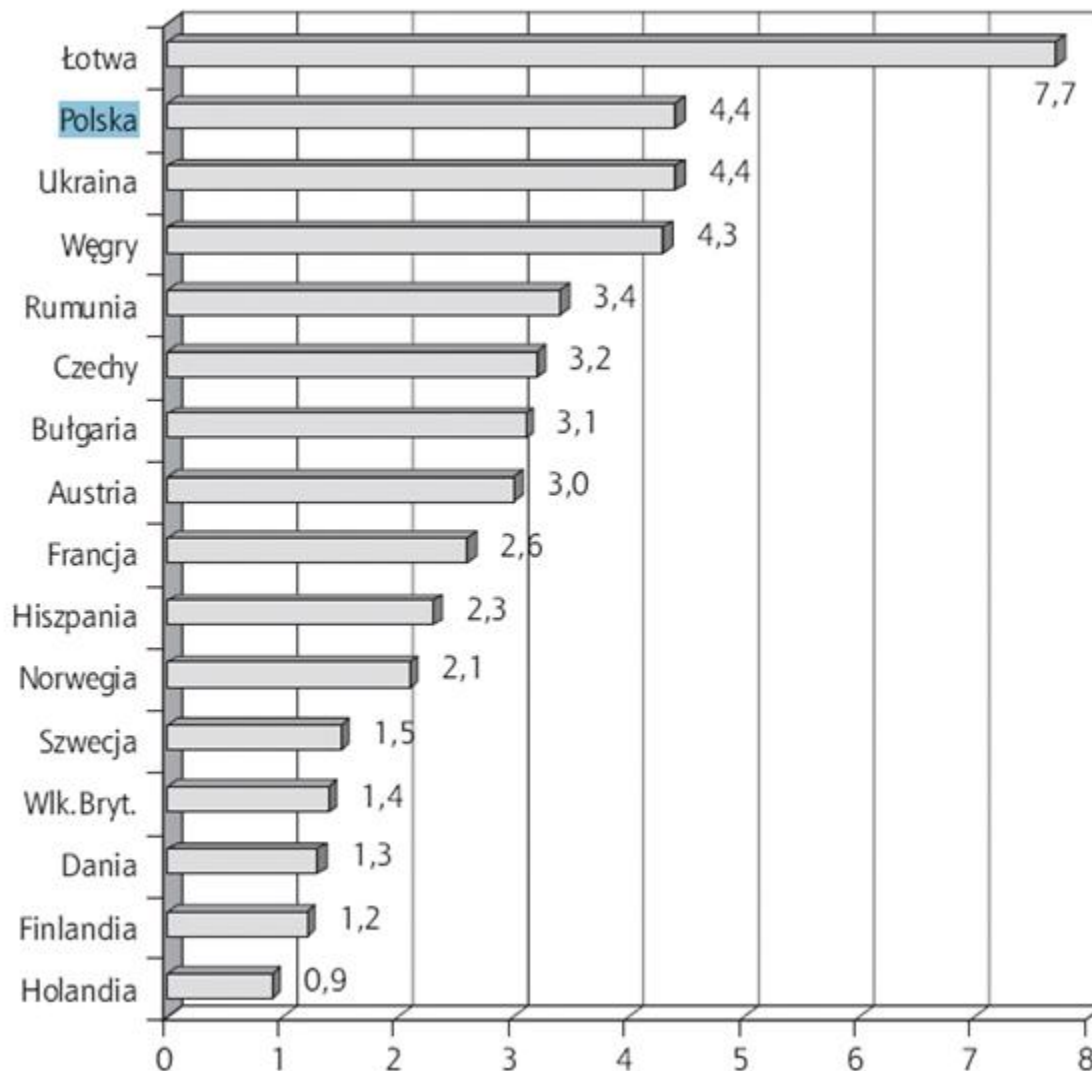
Próchnica w Polsce (dzieci)

Źródło: Opracowanie własne NIK na podstawie danych otrzymanych z NFZ (31.12.2016 r.) oraz SIO (30.09.2016 r.).

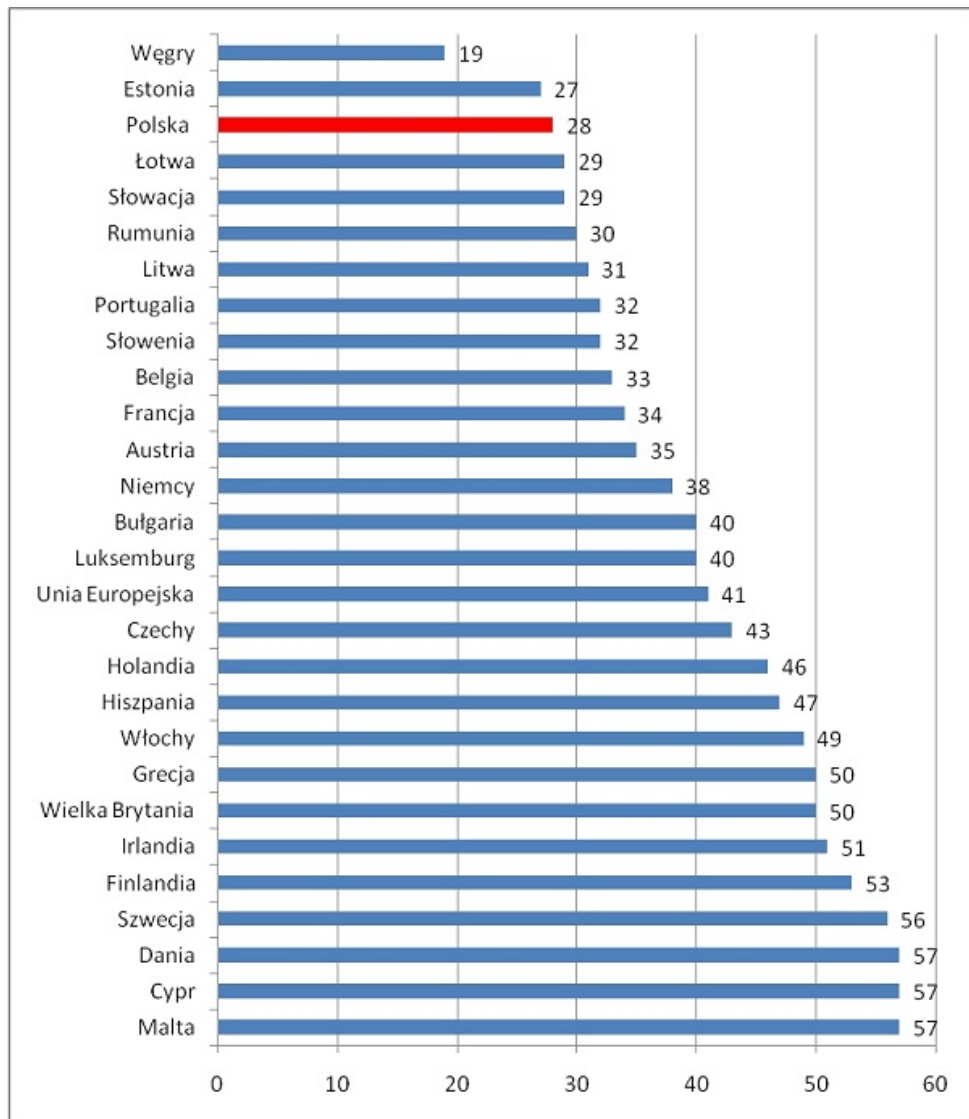
Próchnica w Polsce

Nasilenie próchnicy u dzieci 12 letnich w Europie (wskaźnik PUW)

Próchnica w Polsce

Próchnica w Polsce (dorośli)

99% osób w wieku 35-44 lat ma próchnicę (**1,5%** brak zębów)

98% Polaków ma choroby przyzębia (18% nasilone zmiany)

44% osób w wieku 65-74 lata jest całkowicie bezzębna

35 r.ż. – utrata pierwszego zęba stałego

17 zębów stałych zajętych próchnicą w wieku 35-44 lat

Powikłania próchnicy

POWIKŁANIA PRÓCHNICY

←

MIEJSCOWE

→

OGÓLNOUSTROJOWE

Miejscowe powikłania próchnicy

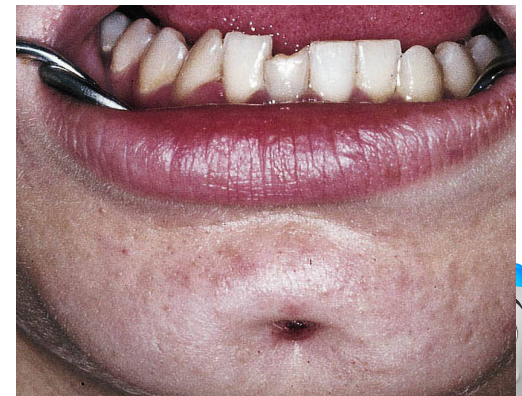
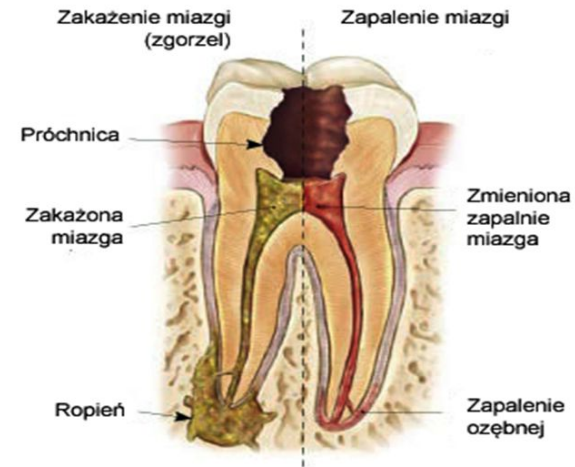
Problem estetyczny

- nieprzyjemny widok
- nieświeży oddech
- tkliwość / ból zębów
- wrażliwość na temperaturę
- utrata zębów, wady zgryzu

Ropnie, przetoki okołożębowe

- pulsujący, promieniujący ból
- opuchlizna, zaczerwienienie skóry
- problemy z szerszym otwarciem ust
- objawy ogólnoustrojowe
- gorączka

Ropnie, przetoki – powikłania

- rozwój wadliwości i patologii tworzenia szczęki
- śmierć pierwiastków zębów trzonowych
- przedwczesna utrata zębów
- penetracja zakażenia do pobliskich tkanek i narządów: oczodołu, podstawy

czaszki, zatok, śródpiersia

- rozsiew bakterii drogą krwi – posocznica, odległe zakażenia
- osłabienie ukł. immunologicznego, rozwój alergii

Zapalenie migdałków

- często spowodowane infekcją paciorkowcową
- przerost migdałków
- upośledzenie drożności trąbek słuchowych
- upośledzenie drożności nozdrzy tylnych
- nawrotowe gorączki
- antybiotykoterapia
- leczenie operacyjne

Zapalenie migdałków

upośledzenie drożności nozdrzy tylnych

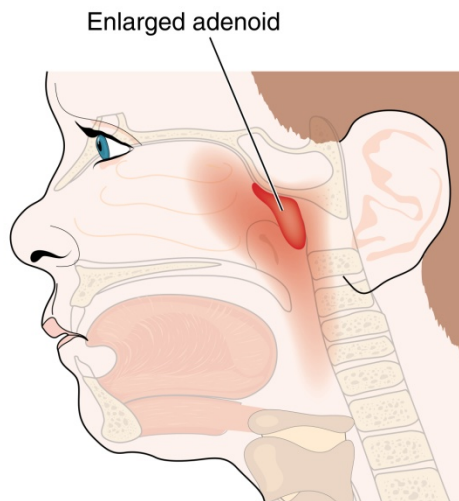

- przewlekły wysięk z nosa
- wady zgryzu
- mowa nosowa
- zaburzenia węchu

Zapalenie migdałków

bezdech senny

- chrapanie
- bezdechy
- nieregularny sen
- pocenie się w nocy
- moczenie nocne

Zapalenie migdałków

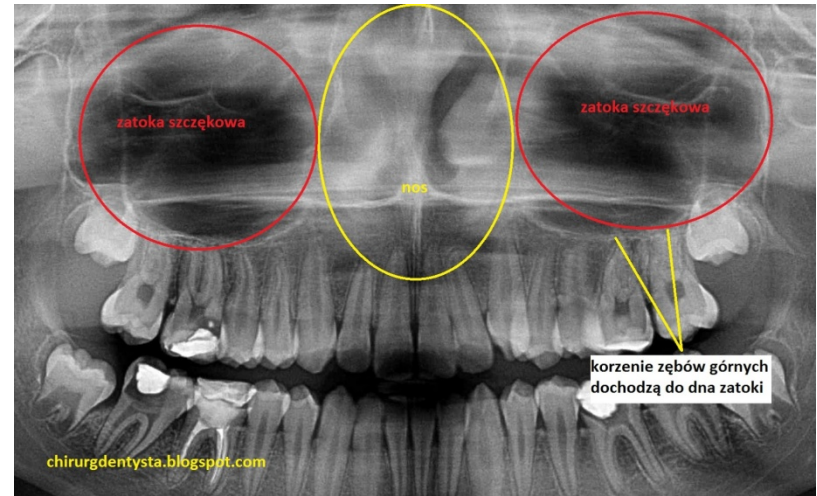
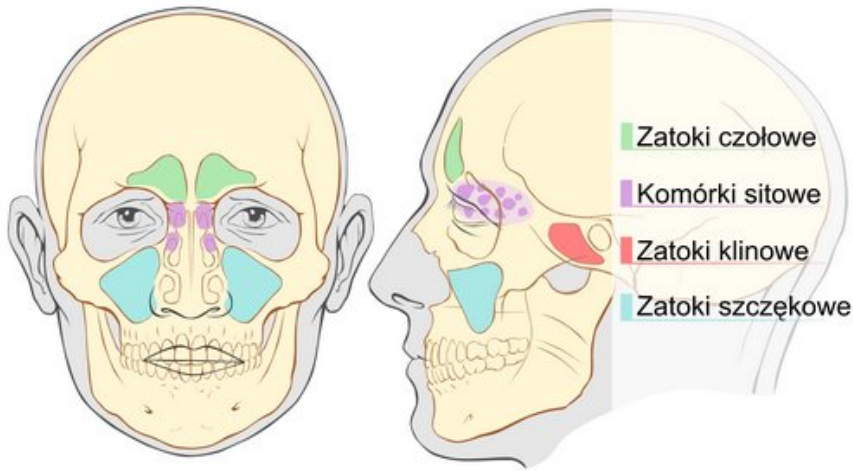
upośledzenie drożności ujścia trąbek słuchowych

- wysiękowe zapalenie ucha
- zaburzenia słuchu
- zaburzenia rozwoju mowy

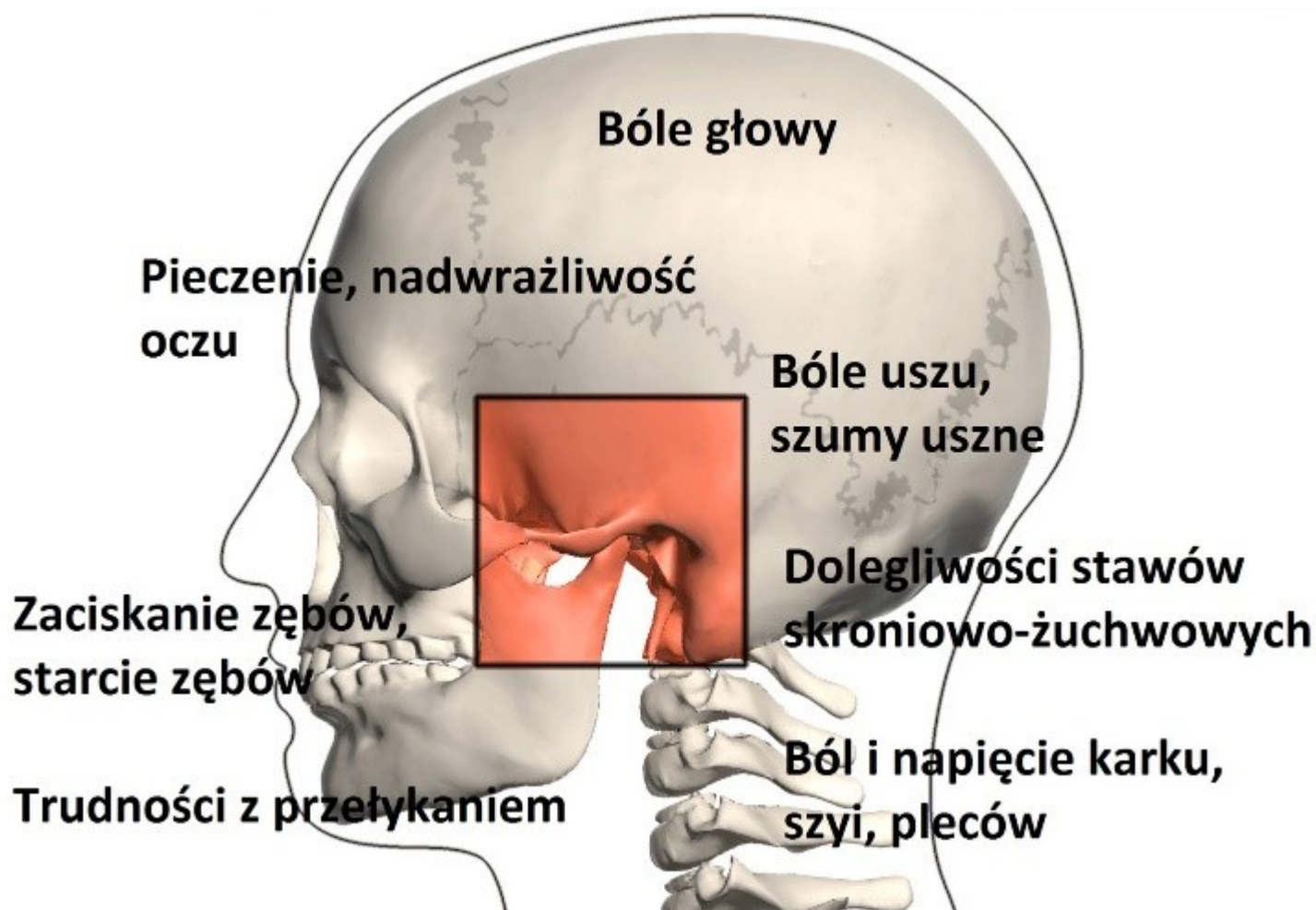
Zapalenie zatok

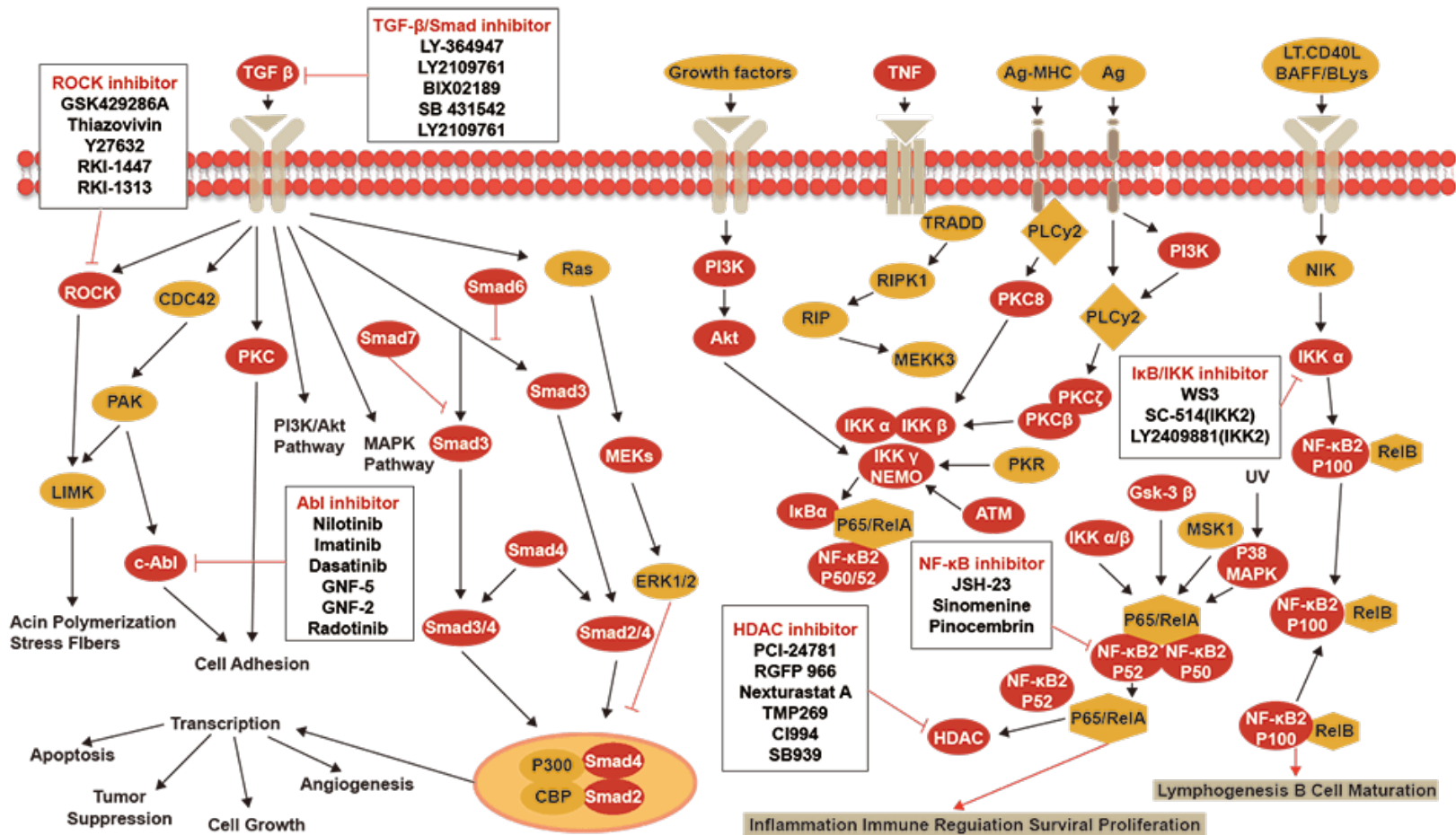
- bóle głowy
- katar
- zaburzenia węchu
- zapalenie opon mózgowo – rdzeniowych
- ropień mózgu

Dysfunkcja narządu żucia

Przewlekły stan zapalny

Powikłania próchnicy ogólnoustrojowe

Miażdżyca

zawał serca

**chromanie
przestankowe**

**udar mózgu
niedokrwienny**

**udar mózgu
krwotoczny**

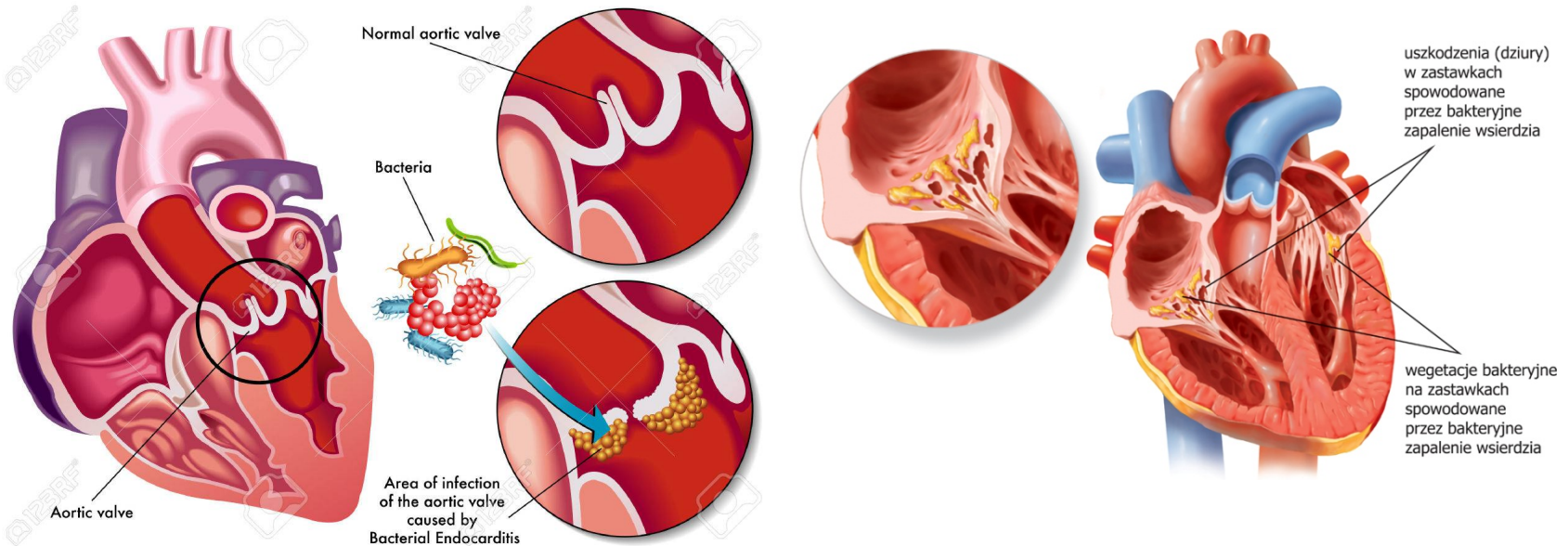
**nadciśnienie
tętnicze**

**niewydolność
serca**

- wykazano obecność tych samych bakterii w blaszkach miażdżycowych i płytce nazębnej
- badanie Perio-Kardio: wśród pacjentów po świeżym zawale serca (średnia wieku 55 lat) nie było osób ze zdrowym przyzębiem (40% zaawansowana choroba)

Infekcyjne zapalenie wsierdza

- śmiertelność wewnątrzszpitalna 15 – 30%
- 15-30 % incydenty neurologiczne

Cukrzyca

**choroba niedokrwienna
serca**

udar mózgu

niedowidzenie

neuropatia

stopa cukrzycowa

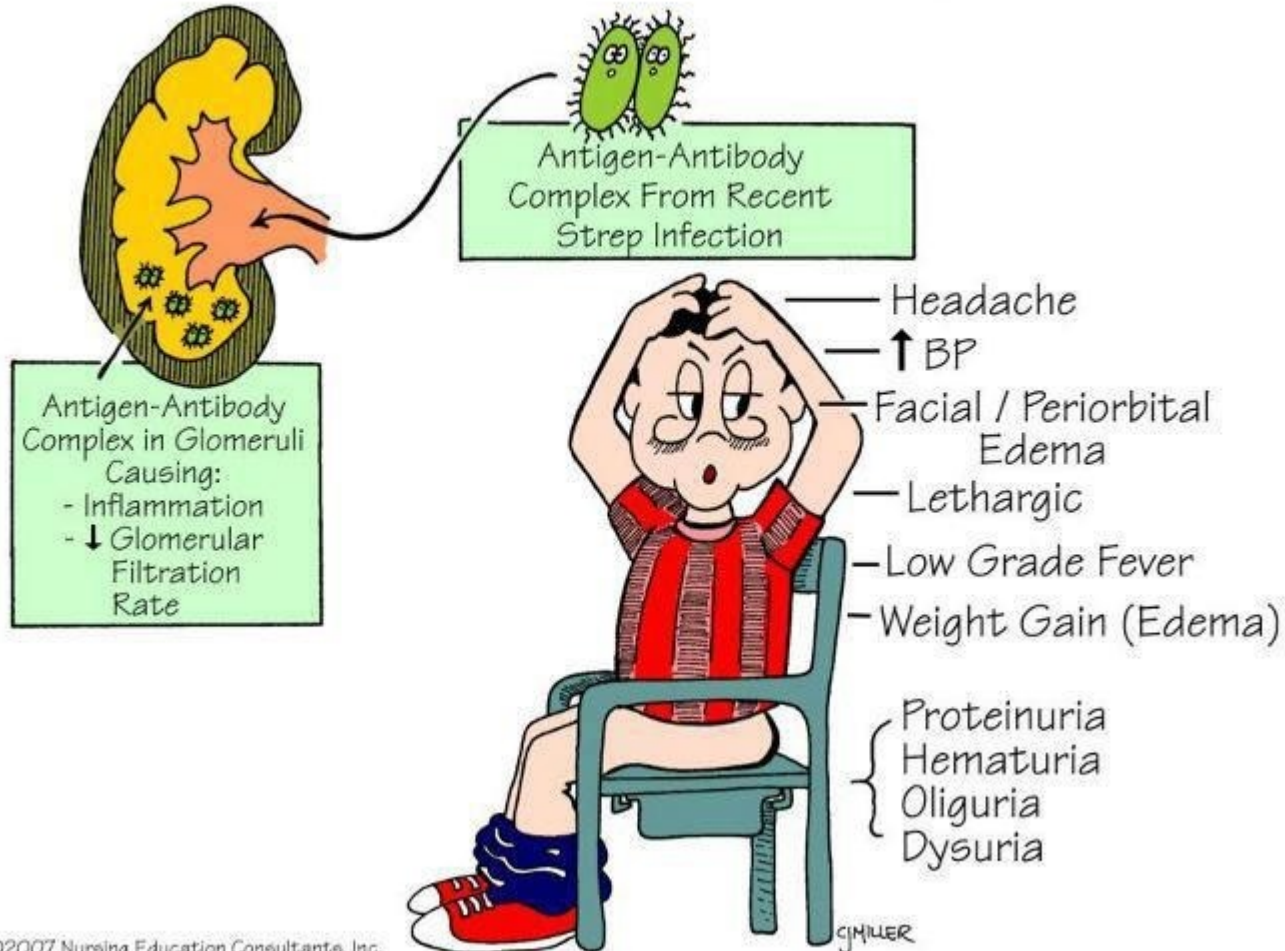

nefropatia

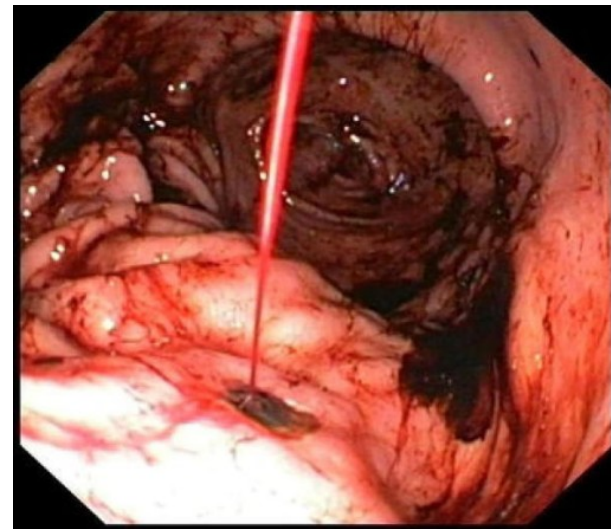
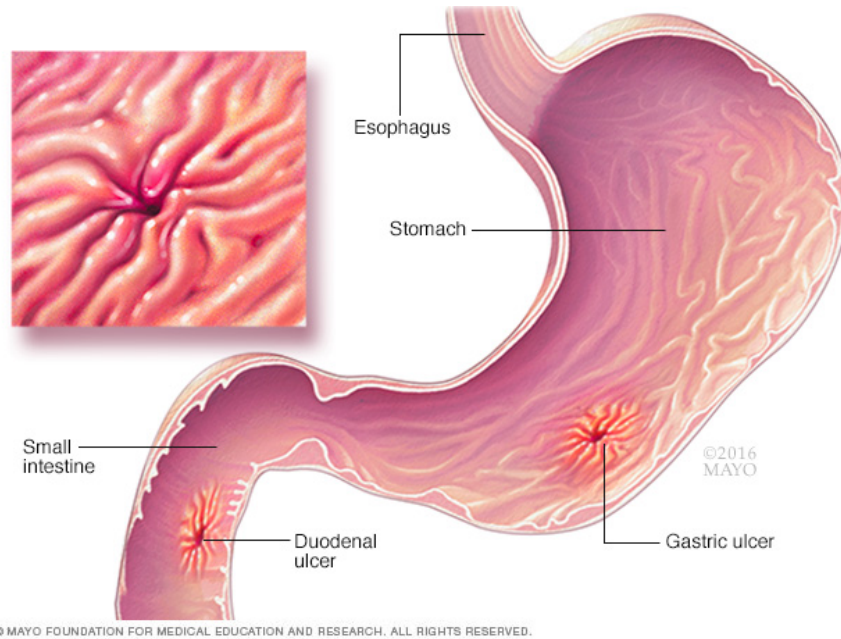

Choroby nerek (kłębuszkowe zapalenie nerek)

GLOMERULONEPHRITIS

Choroba wrzodowa

- zaburzenia żucia
- łykanie dużych kęsów pokarmowyc
- nadmierne wydzielanie kwasu solnego

Alergie

ANAFILAKSJA

- prawdopodobieństwo wystąpienia w ciągu całego życia 0,5%–2%
- śmiertelność 0,7-20 %

Powikłania położnicze

- bakteriemia
- toksyny
- produkcja prostaglandyny E
- poród przedwczesny
- niska masa urodzeniowa
- przedwczesne rozwieranie szyjki macicy

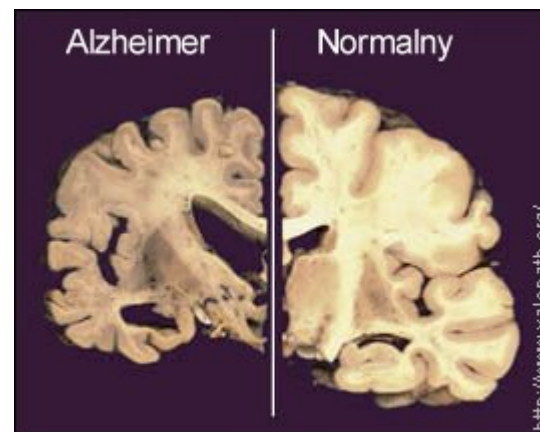
Choroba Alzheimera (> 25mln chorych)

70 % wyższe ryzyko zachorowania u osób z przewlekłą paradontozą (>10 lat)

- przewlekły stan zapalny
- zmiany neurodegeneracyjne (plaki, splątki neurofibrylarne)
- utrata zdolności życia – niedobory pokarmowe

OBJAWY

- zaburzenia funkcji poznawczych, pamięci
- wahania nastroju, agresja
- demencja
- przeżywalność ok. 7 lat

Choroba Alzheimera polega na zwyrodnieniu tkanki mózgowej, które powoduje zanik komórek nerwowych >> www.alzheimer.pl

Nowotwory

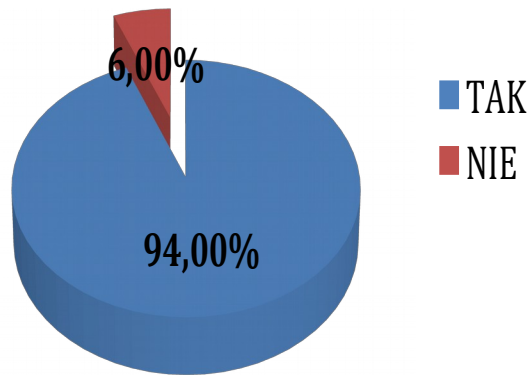
DEMOTYWATORY.PL

Potrafia przetrwać miliony lat

Żeby je spalić trzeba temperatury wyższej niż 1600 stopni.
Jeśli trzeba je przewiercić, trzeba diamentowego wiertła.
A co najlepsze wystarczy byle czekolada żeby dać im rade

Mity dotyczące higieny jamy ustnej

Czy zjedzenie jabłka może zastąpić mycie zębów?

Profilaktyka

- **EDUKACJA !!!**

- regularne szczotkowanie zębów

minimum 2 razy dziennie przez 2-3 minuty

optymalnie po każdym posiłku

- używanie past z fluorem
- stosowanie innych środków higieny jamy ustnej
- regularne wizyty stomatologiczne (co 6 mies.)

- **PROFILAKTYKA PRENATALNA**

Profilaktyka

Tabela. Zalecenia polskich ekspertów dotyczące stosowania pasty do zębów z fluorem u dzieci

Ryzyko próchnicy	Wiek dziecka	Stężenie F w paście do zębów	Zalecana ilość pasty	Częstotliwość szczotkowania
małe, umiarkowane, duże	6.–24. mż.			
	– wysoki poziom świadomości prozdrowotnej rodziców/opiekunów, przestrzeganie zaleceń odnośnie do ilości pasty	1000 ppm	śladowa ilość	2 razy dziennie
	– podejrzenie przekraczania zalecanej ilości pasty lub zawartość F w wodzie pitnej >1 mg/l	500 ppm	śladowa ilość	2 razy dziennie
	2.–6. rż.	1000 ppm	ziarnko groszku	2 razy dziennie
	≥6 lat	1450 ppm	1–2 cm	2 razy dziennie
duże	>16 lat	5000 ppm	1–2 cm	2 razy dziennie

0,1-0,2 mg F

dawka toksyczna 5 mg/kg

Profilaktyka - dieta

- ograniczenie ilości cukrów
- odstępy między posiłkami
- ograniczenie posiłków o odczynie kwaśnym
- ograniczenie ilości picia soków

1-6 lat 200 ml

7-18 lat 240-360 ml

Profilaktyka - dieta

KORZYSTNE SPOŻYWANIE

- **BŁONNIKA** - usuwanie resztek pokarmowych, hamuje wchłanianie glukozy
- **NABIAŁU** - **Ca, P** niezbędny do remineralizacji oraz **lipidy** tworzące na powierzchni zębów powłokę chroniącą przed działaniem kwasów, a także stymulującą wydzielanie śliny (żółty ser ↑ pH śliny)
- **BIAŁKA** (mięso, drób, ryby, jaja) – **P, arginina** - ↑ pH (nasiona słonecznika, dyni, kabaczek, orzechy, kokos, fasola, soja, arbuz i tuńczyk)

Dziękuję za uwagę